

CONVIVÈNCIA, CRISI I POST-CRISI

Una possible definició de convivència seria acceptar unes mínimes regles de joc que ens permetin acceptar les diferències dels altres sense renunciar per això a les pròpies característiques. En definitiva, la capacitat i voluntat de gestionar la diversitat tant dels entorns propers (família) com en grups més amples.

Ja des de fa anys, a Balears és àmplia la presència de persones d'altres països, que viuen i treballen entre nosaltres i que sovint procedeixen de cultures, maneres de viure o religions diverses.

Aquest Quadern reflecteix com ens veuen aquestes persones que, en alguns casos, porten anys residint i treballant aquí, com ens veien durant la crisi i si la post-crisi ha canviat aquestes percepcions en la mateixa mesura que ha modificat la que els "autòctons" tenim dels nousvinguts. Quina imatge tenen de nosaltres? Quins problemes els afecten? Se senten discriminats? Volen tornar al seu país d'origen? La resposta, a les pàgines següents.

POSICIONAMENT CIUTADÀ (LXIII) ELS IMMIGRANTS, ELS NOUINGUTS

COM ENS VEUEN?

El darrer número d'aquesta revista (Quaderns Gadeso nº 343) vàrem publicar les dades més significatives de les percepcions que tenen els "autòctons" cap als immigrants que viuen a les Illes. Amb aquest número volem analitzar justament el contrari, les visions i opinions que tenen de nosaltres aquests immigrants que, no ho oblidem, formen part de la societat balear, i, com dèiem a l'editorial, la crisi ha modificat aquestes percepcions.

En una primera aproximació, i com es pot comprovar a la taula número 1, hi ha divisió d'opinions entre els immigrants que se senten ben tractats a les illes i els que no. En concret un 18% qualifica de molt bo el tracte que rep i un 29% diu estar bastant ben considerat.

L'altra meitat dels immigrants considera negatiu el tracte i la consideració per part dels autòctons, xifra que augmenta respecte la

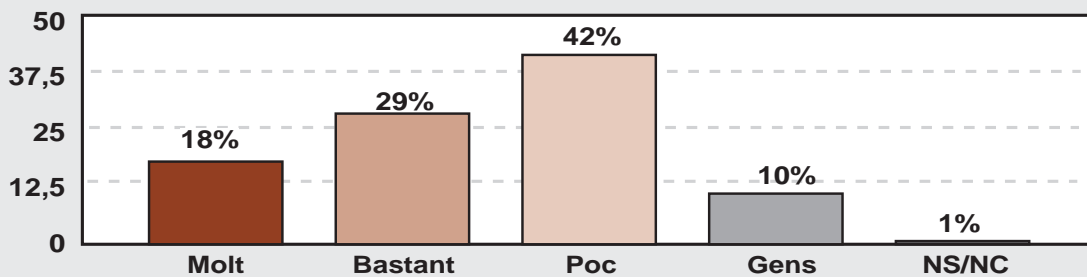
darrera investigació (veure Quaderns Gadeso n. 222). La situació actual generada en la post-crisi té molt a veure amb aquest increment, com veurem al llarg del Quadern.

Per nacionalitats, les persones procedents de països de l'Europa de l'Est (búlgars i romanesos) i els xinesos són les que més positivament valoren el tracte dispensat pels autòctons, mentre que els magrebins i els subsaharians tenen una visió més negativa dels tractes dels illencs. Per part seva, els llatinoamericans es situen al voltant de la mitjana.

Aquí volem deixar clar que la inclusió dels búlgars i romanesos, ciutadans de dret de la Unió Europea, en aquest estudi, no respon a cap voluntat de crear guetos ni de discriminar, sinó perquè encara existeix una certa conflictivitat amb aquest col·lectiu de persones i hem volgut conèixer les seves percepcions envers nosaltres i la realitat que els envolta.

TAULA Nº1

US SENTIU BEN CONSIDERAT / TRACTAT A BALEARS?

	Magrebins	Llatino- americans	Europeus de l'Est	Xinesos	Subsa- harians
Valoració del tracte	↓	=	↑	↑	↓↓

↑ Per damunt de la mitjana
↓ Per sota la mitjana

CONVIVÈNCIA I DISCRIMINACIÓ

Després d'analitzar la percepció del tracte, un altre aspecte important és establir què entenen els immigrants per convivència. Com es pot veure a la taula nº2, una immensa majoria considera que tenir les mateixes oportunitats (37%) i els mateixos drets i deures (33%) que els autòctons és bàsic per assolir una bona convivència, mentre que un altre percentatge significatiu (22%) afirma que no es pot convida si els immigrants no s'adapten al mode de viure d'aquí, però sense renunciar als seus costums.

TAULA Nº2

QUÈ ENTENEU PER CONVIVÈNCIA?

	MITJANA	Magrebins	Llatino- americans	Europeus de l'Est	Xinesos	Subsa- harians
Tenir les mateixes oportunitats que els autòctons	37%	33%	38%	38%	36%	34%
Tenir els mateixos drets i deures que els autòctons	33%	33%	34%	33%	32%	33%
Adaptar-se al mode de viure d'aquí, sense renunciar als nostres costums	22%	21%	24%	23%	21%	21%
Que ens deixin viure en pau; no feim mal a ningú	7%	8%	6%	5%	10%	6%
Acceptar el mode de viure d'aquí, renunciant als nostres costums	2%	1%	2%	2%	3%	2%

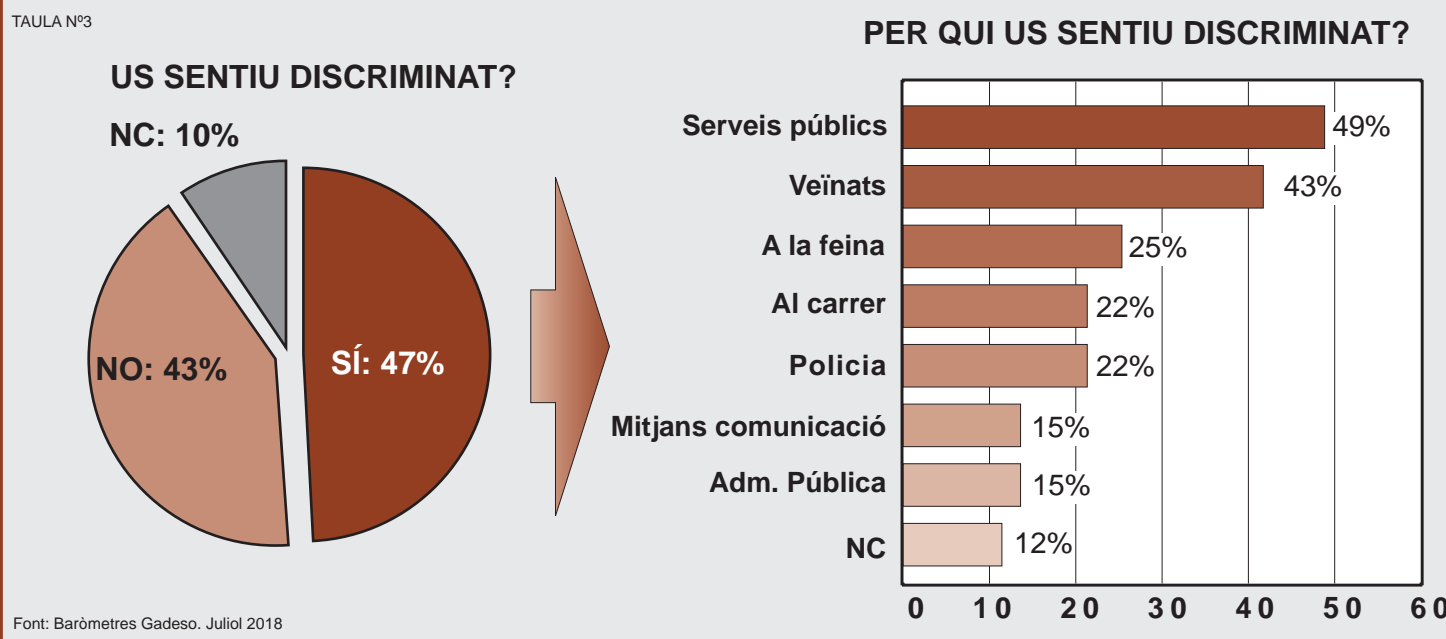
Font: Baròmetres Gadeso. Juliol 2018

El primer que crida l'atenció quan s'observa la taula número 3 és que un 47% dels immigrants afirma que **s'ha sentit discriminat** per algú en la seva vida quotidiana. Cal afegir que aquest percentatge reduït lleugerament en referència a l'anterior investigació (Novembre 2012), degut sobretot a la millora de la situació socioeconòmica a partir del 201, on l'immigrant tot i que encara es veu com a competència deslleial en el món del treball i com a culpable de la saturació dels serveis públics i assistencials, aquesta percepció han minvat un poc entre els autòctons.

La **percepció de la discriminació** té aspectes objectius i subjectius, i cal distingir el lloc on s'ha

sentit discriminat (carrer, comerços, mitjans, feina...) i, especialment, per qui, que és el que es desglossa a la taula inferior. Així doncs, un percentatge rellevant dels immigrants que se senten discriminats és per part dels **serveis públics** (49%) i dels **companys de feina** (25%). Els **veïnats** també suposen una font de discriminació, doncs alguns els consideren culpables de la creixent inseguretat ciutadana.

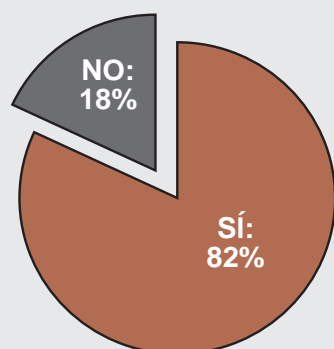
En qualsevol cas, cal aclarir que aquesta discriminació no té perquè concretar-se en insults, desqualificacions o despreci sinó en el sentiment de no estar considerat i tractat de la mateixa manera que els autòctons.

ELS EFECTES DE LA CRISI

Com es pot comprovar a la taula nº4, la immensa majoria dels immigrant que vivien a les illes l'any 2012 considerava que el seu col·lectiu estavà més afectat per la crisi que els autòctons. Més en concret, un 82% així ho creia. Els principals motius adduïtseren la manca de xarxes socials (molts d'ells no disposaven del matalàs de la família o dels amics en cas de dificultat), la percepció de tenir menys drets laborals i el fet de disposar de manco recursos econòmics per fer front a la situació que es vivia en aquell moment. Com ja hem dit, tot això són percepcions i no dades objectives.

ELS IMMIGRANTS, MÉS AFECTATS PER LA CRISI QUE ELS AUTÒCTONS?

MOTIU PRINCIPAL

TAULA Nº4

Font: Quaderns Gadeso nº 222. Novembre 2012

ELS EFECTES DE LA POST CRISI

TAULA Nº5

PRINCIPALS PROBLEMES

...DE BALEARS

Inestabilitat laboral	64,1%
Accés a l'habitatge	49,2%
Atur	23,8%
Les pensions	12,6%
Corrupció/classe política	9,6%
NS/NC	1,5%

Font: Quaderns Gadeso nº 338. Abril 2018

...QUE MÉS US AFECTEN

Atur / Precarietat laboral	70%
Problemes econòmics	58%
Accés a serveis públics	42%
Habitatge	32%
Racisme-discriminació	12%
NS/NC	10%

Font: Baròmetres Gadeso. Juliol 2018

Com es pot comprovar a la taula número 5, els immigrants tenen una percepció bastant similar dels principals problemes que tenim els ciutadans i ciutadanes de la nostra comunitat, si bé entre les seves preocupacions específiques hi apareixen altres problemes, molt més relacionats amb el seu estatus d'estrangers

Així doncs, superada la crisi socioeconòmica, mentre que els autòctons, el passat més d'abril (QG nº 338), manifestaven preocupacions relacionades amb la inestabilitat laboral, l'accés a l'habitatge, l'atur, les pensions i la corrupció i la classe política, els immigrants, en el nostre baròmetre de juliol presenten les mateixes preocupacions, i en percentatges molt semblants en alguns casos, que l'any 2012, tot i la millora experimentada per la situació socioeconòmica, tant a Espanya com a les nostres illes.

Així doncs: **l'atur i la precarietat laboral (70%) i els problemes econòmics (58%)** constitueixen els principals problemes per a aquest col·lectiu.

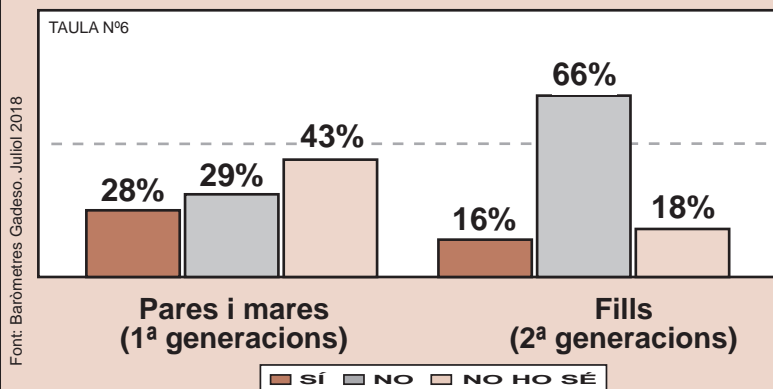
Altres problemes detectats i que han augmentat sensiblement són la **dificultat per accedir als serveis públics (42%)**, els **problemes relacionats amb l'habitatge (32%)**.

Un altre problema que manté una percepció molt semblant a la de fa 6 anys és la **referida al racisme i la discriminació que perceben (12%)**, especialment les persones d'origen subsaharià, i, en menor mesura, aquelles que provenen de determinades zones de Sudamèrica. Aquesta percepció, però es veu atenuada, en part per les persones de l'Est d'Europa.

EL RETORN, ÉS DESITJAT?, ÉS POSSIBLE?

A les taules 6 i 7 volem analitzar la voluntat de les persones immigrades de retornar als seus països i si els és possible fer-ho. En molts casos el retorn no és factible. La situació de pobresa o conflicte d'alguns països d'origen d'aquestes persones fa inviable aquest retorn. En altres casos, el fet d'haver "tirat arrels", desenvolupat una carrera professional fructífera, haver tingut fills/es o el fet que la part de la família que va romandre al país d'origen continuï necessitant els ingressos que els immigrants els envien, provoca que per molt desitjable i atractiu que els pugui semblar el retorn, aquest sigui, de moment, no possible.

SI POGUÉSSIU, TORNARÍEU AL VOSTRE PAÍS?

Hem volgut analitzar si, en el cas de poder fer-ho, els immigrants tenen la voluntat de retornar al seu país d'origen. Com es pot veure a la taula adjunta, els immigrants de primera generació continuen mostrant-se dubtosos en aquest sentit, han augmentat els que partarien i s'han reduït els que no.

Per part seva, les segones generacions (fills d'immigrants) tenen clar que es volen quedar a viure a les illes, doncs la immensa majoria ha nascut a Balears o viscut aquí gran part de la seva vida i ja tenen una xarxa familiar, laboral o d'amistats formada.

Una vegada analitzada la voluntat de **retornar o quedar-se**, és necessari detallar els motius que addueixen els immigrants per elegir una o una altra opció.

Tal i com es pot veure a la taula inferior, el principal motiu per voler tornar el seu país són els **motius laborals**, doncs consideren que és difícil que hi hagi noves oportunitats de feina a curt o mitjan termini. Un altre factor important és el desig de tornar amb la **família** que deixaren al seu país d'origen. Per últim, trobam els que

creuen que podran aprofitar les noves oportunitats que s'han creat al seu país.

Per altra banda, una majoria dels que volen quedar afirma que la **situació al seu país és encara pitjor** que aquí, a pesar de les dificultats que tenen a les Illes (la crisi un altre cop). El factor **família** també és rellevant entre els que no volen partir, doncs si ja han aconseguit reagrupar la família, o formar-la aquí, se'ls fa més difícil abandonar el país.

MOTIUS PER VOLER TORNAR

- Motius laborals (aquí no hi ha feina)	42%
- Motius familiars (fills, pares...)	31%
- Noves oportunitats al meu país	18%
- NS/NC	9%

TAULA Nº7

MOTIUS PER VOLER QUEDAR-SE

- La situació al meu país és encara pitjor	43%
- Motius personals (família, amics...)	36%
- Motius laborals (tenc feina aquí)	13%
- NC/NC	8%

Font: Baròmetres Gadeso. Juliol 2018

Vuit de cada deu persones respecten el dia de recollida de trastos. *¿tu?*

Treu els trastos i mobles vells el dia que toca al teu carrer i ajudaràs a tenir una ciutat neta.

Servei de recollida de trastos, cada dia un barri.

Per a més informació: 900 724 000 · www.emaya.es

EMAYA
Vivim. Palma verda.

Fundació GADESO: C/Ter nº14 1er. Palma de Mallorca - 07009
TEL. +34 971 479503 FAX. +34 971 470042. PÀGINA WEB: www.gadeso.org
E-MAIL: fundaciogadeso@gadeso.org Dipòsit legal: PM-436-2011

